МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Всеукраїнська науково-практична конференція
магістрантів і молодих дослідників

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У XXI СТОЛІТТІ»

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ТА ЗЕМЕЛЬНОГО ПРАВА: НАЦІОНАЛЬНИЙ І МІЖНАРОДНИЙ ВИМІР

29 жовтня 2025 року

Біла Церква
2025

контексті саме судова практика може відіграти ключову роль у формуванні нових підходів до вирішення господарських спорів [2].

6. Судова практика у справах проти рф є новим міжнародним виміром, а саме формується практика стягнення збитків з рф за зруйноване майно, що відкриває перспективу звернення стягнення на російські активи за кордоном. Це не лише правовий, а й політичний прецедент, який може вплинути на міжнародне визнання рішень українських судів [2].

Роблячи висновок можна сказати, що судова практика в Україні еволюціонує від допоміжного інструменту правозастосування до фактичного джерела права. Її роль особливо зростає в умовах правової невизначеності, реформування законодавства та міжнародних викликів. Для повноцінного визнання судової практики як джерела права необхідне нормативне закріплення її статусу, а також розвиток правової доктрини, що враховує українську специфіку та європейські стандарти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Юзько Т.М., Слугоцька В.М., Швець Л.В. Судова практика та правові позиції Верховного Суду України як джерела права в умовах правової невизначеності // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. – 2025. – №89. – С. 65–72.(дата звернення 08.10.2025)

2. Шкляр С. Огляд юрринку 2025: судова практика // Юридична Газета. – 2025. – 01 травня. [Електронний ресурс] – Режим доступу: [https://yur-gazeta.com/publications/practice/sudova-praktika/oglyad-yurrinku-2025-sudova-praktika.html (дата звернення 08.10.2025)

УДК 349.42

МАЗУРЕНКО Я.О., магістрант
Науковий керівник – **МЕЛЬНИК В.О.,** канд. юрид. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ ТА МІЖНАРОДНИХ РОЗРАХУНКІВ У СФЕРІ АГРОБІЗНЕСУ

У статті розглянуто особливості правового регулювання міжнародної торгівлі та міжнародних розрахунків у сфері агробізнесу в умовах глобалізації. Визначено значення аграрної продукції як стратегічного елементу продовольчої безпеки та окреслено комплекс правових відносин, що охоплюють виробництво, експорт, імпорт, транспортування, сертифікацію та фінансові розрахунки. Проаналізовано роль багатосторонніх угод Світової організації торгівлі, регіональних інтеграційних об'єднань, зокрема Європейського Союзу, а також необхідність адаптації національного законодавства до міжнародних стандартів. Окрему увагу приділено правовим аспектам міжнародних розрахунків, формам їх здійснення та уніфікації правил Міжнародною торговою палатою. Зроблено висновок, що подальша гармонізація норм права та розвиток ефективних механізмів валютного контролю є передумовою зміцнення позицій аграрного сектору у світовій економіці та забезпечення глобальної продовольчої безпеки.

Ключові слова: правове регулювання, міжнародна торгівля, агробізнес, міжнародні розрахунки, СОТ, акредитив, сертифікація, продовольча безпека, гармонізація законодавства.

Правове регулювання міжнародної торгівлі та міжнародних розрахунків у сфері агробізнесу набуває особливої ваги в умовах глобалізації та зростання ролі продовольчої безпеки у світі. Сільськогосподарська продукція посідає стратегічне місце в міжнародній торгівлі, адже формує основу харчової безпеки держав, визначає рівень їхньої економічної стабільності та соціального розвитку. Водночас агробізнес є однією з найбільш чутливих сфер до правового регулювання, оскільки охоплює комплекс взаємопов'язаних відносин: виробництво, експорт, імпорт, транспортування, митне оформлення, сертифікацію якості, дотримання санітарних і фітосанітарних норм, а також систему міжнародних розрахунків, що забезпечує виконання договірних зобов'язань.

Основу міжнародного регулювання становлять багатосторонні угоди в межах Світової організації торгівлі (СОТ), зокрема Генеральна угода з тарифів і торгівлі (ГАТТ), Угода про сільське господарство, Угода про застосування санітарних і фітосанітарних заходів, а також угоди, що стосуються технічних бар'єрів у торгівлі [1]. Вони визначають принципи

недискримінації, прозорості та справедливості в торгівлі аграрною продукцією. Значну роль відіграють також регіональні інтеграційні об'єднання, наприклад, Європейський Союз, де діє Спільна аграрна політика, яка суттєво впливає на доступ товарів з третіх країн до внутрішнього ринку. Україна, як член СОТ та країна-учасник численних угод про зону вільної торгівлі, зокрема з ЄС, перебуває в центрі міжнародних аграрних потоків і змушена адаптувати своє законодавство до міжнародних стандартів [4].

Правове регулювання міжнародних розрахунків у сфері агробізнесу має особливе значення, оскільки саме фінансові механізми забезпечують стабільність зовнішньоекономічних контрактів. Основними формами міжнародних розрахунків є акредитиви, інкасо, банківські перекази та розрахунки за допомогою електронних платіжних систем. Найбільш безпечною формою для експортерів сільськогосподарської продукції традиційно вважається документарний акредитив, що гарантує отримання платежу за умови виконання контрактних умов і надання відповідних товаросупровідних документів [2]. Водночас у практиці агробізнесу широко застосовуються й інші механізми, які дозволяють прискорити оборот капіталу, проте містять вищий рівень ризиків для однієї зі сторін.

Особливу увагу в правовому регулюванні міжнародних розрахунків приділяють валютному законодавству, правилам валютного контролю, нормам міжнародного банківського права та уніфікованим звичаям, розробленим Міжнародною торговою палатою (наприклад, Уніфіковані правила та звичаї для документарних акредитивів) [3]. Саме уніфікація правил дає змогу зменшити правові та фінансові ризики для учасників аграрної торгівлі, адже у сфері поставок продукції з коротким терміном зберігання будь-яка затримка чи невизначеність може мати критичні наслідки.

Важливо зазначити, що міжнародна аграрна торгівля неможлива без суворого дотримання стандартів якості та безпечності продукції. Це зумовлює необхідність гармонізації національних технічних регламентів і стандартів із міжнародними, а також запровадження ефективних процедур сертифікації. У цьому аспекті правове регулювання міжнародних розрахунків прямо залежить від належного виконання вимог до продукції, адже підтвердження її якості є невід'ємною частиною пакету документів, що подаються для оплати за акредитивом чи інкасо.

Таким чином, правове регулювання міжнародної торгівлі та міжнародних розрахунків у сфері агробізнесу виступає складним комплексом норм міжнародного, регіонального та національного рівнів. Воно спрямоване на забезпечення прозорості та справедливості зовнішньоекономічних операцій, захист прав учасників аграрного ринку та створення умов для стабільного розвитку світового агробізнесу. У сучасних умовах першочергового значення набуває питання гармонізації національного законодавства з міжнародними стандартами, розбудова ефективної системи валютного контролю та розвиток правових механізмів захисту інтересів експортерів і імпортерів. Подальша еволюція правового регулювання у цій сфері має забезпечити баланс між економічними інтересами держав і потребами у глобальній продовольчій безпеці, що робить аграрний сектор одним із найважливіших напрямів міжнародного правопорядку.

Висновки. Правове регулювання міжнародної торгівлі та міжнародних розрахунків у сфері агробізнесу є необхідною умовою стабільного розвитку світового продовольчого ринку. Воно забезпечує захист інтересів учасників, сприяє гармонізації стандартів якості та створює передумови для інтеграції аграрного сектору у глобальну економіку. Подальший розвиток цієї системи має ґрунтуватися на балансі між національними інтересами держав і вимогами міжнародного правопорядку, а також на пріоритеті продовольчої безпеки та справедливих торговельних відносин.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Генеральна угода з тарифів і торгівлі (ГАТТ 1994). – Угода СОТ.

2. Уніфіковані правила та звичаї для документарних акредитивів (UCP 600). – Міжнародна торгова палата, 2007.

3. Міжнародна конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів (CISG), 1980.

ЗМІСТ

Горобінська Є.С., Аргат Я.П. Усиновлення як форма сімейного виховання: правові аспекти.....3
Ігнатенко І.А., Обіюх Н.М. Право на екологічну безпеку в умовах війни: проблеми та виклики.....4
Качаненко Л.В., Ломакіна І.Ю. Зміни в регулюванні колективного договору під час воєнного стану в Україні: законодавчі новації та практика.....6
Качаненко Л.В., Аргат Я.П. Електронна реєстрація шлюбу в Україні: правові та практичні аспекти.....7
Кушніренко В.В., Макарчук В.В. Принципи сталого розвитку, превентивних заходів та відповідальності забруднювача – аналіз зарубіжного екологічного законодавства.....8
Литвин А.Л., Сокиринська О.А. Судова практика як джерело права: тенденції в Україні.....11
Мазуренко Я.О., Мельник В.О. Правове регулювання міжнародної торгівлі та міжнародних розрахунків у сфері агробізнесу.....12
Маслій Н.О., Бровко Н.І. Механізм та гарантії реалізації екологічних прав громадян.....14
Гроза В.С., Бровко Н.І. Методологічні підходи до дослідження інновацій у сільському господарстві України.....15
Мусієць А.А., Ковальчук І.В. Правові аспекти зовнішньоекономічної діяльності України в умовах інтеграції до ЄС.....16
Мусієць А.А., Линник Т.В. Колізії в регулюванні права на участь в управлінні державними справами та його реалізація.....17
Овчарук Т.С., Обіюх Н.М. Розвиток системи екологічного менеджменту в законодавстві Європейського Союзу.....19
Пузир В.О., Аргат Я.П. Правовий механізм захисту прав дитини у сімейному законодавстві України: сучасний стан та перспективи розвитку.....21
Решетнік А.В., Аргат Я.П. Домашнє насильство в Україні: тенденції змін.....23
Сергєєв О.В., Пахомова А.О. Правосуб'єктність штучного інтелекту у сфері патентного права: чи може ШІ бути винахідником.....24
Сердюк В.В., Линник Т.В. Колізії у співвідношенні міжнародних стандартів прав людини та національного Законодавства України.....26
Сердюк В.В., Ковальчук І.В. Україна у світовій фінансовій системі: сучасні тенденції та виклики.....27
Слободянюк В.С., Сокиринська О.А. Практичні аспекти застосування апостися в суді.....28
Смородa П.О., Линник Т.В. Проблеми реалізації права на освіту в місцях позбавлення волі.....30
Смородa П.О., Ковальчук І.В. Використання санкцій як інструменту міжнародної економічної політики.....31
Мусієць А.А., Пахомова А.О. Забезпечення права на справедливий суд в умовах воєнного стану.....33
Кармазіна Л.С., Малишко І.В. Роль міжнародних фінансових інституцій у післявоєнному відновленні України.....34
Бойко І.О., Ковальчук І.В. Арбітражні угоди у міжнародному бізнесі: проблеми та перспективи.....36
Гнатенко Д.Р., Сімакова С.І. Доброчесність громадян у запобігання корупції в Україні.....38
Гнатенко Д.Р., Малишко І.В. Роль МВФ та світового банку у підтримці економіки країн, що постраждали від війни.....40
Сердюк В.В., Настіна О.І. Проблеми та перспективи удосконалення земельного процесуального законодавства України.....42
Костюк Р.М., Малишко І.В. Співпраця України з міжнародним валютним фондом: досягнення, проблеми та рекомендації.....43
Блощенко В.І., Настіна О.І. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення: особливості використання та охорони.....45